

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hämeen ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on vastata työelämän nopeasti uudistuviin osaamistarpeisiin, tukea yritysten uudistumista ja nostaa väestön osaamis- ja koulutustasoa. Ammattikorkeakouluilla on tärkeä rooli alueiden elinvoiman kehittäjinä ja työ- ja elinkeinoelämän uudistajina. Ammattikorkeakouluilla on keskeinen tehtävä vastata osaajatarpeisiin eri toimialoilla.

Hämeen ammattikorkeakoulussa on tehty pitkäjänteistä työtä lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden opiskelijamäärien kasvattamiseksi. Tähän työkaluina ovat toimineet jo vuodesta 2020 aloitettu lukuvuosimaksujen hinnoittelu täyskatteellisena, suomen kielen osaamiseen perustuva apurahajärjestelmä, ponnistelumme kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelupaikkojen ja työllistymisen eteen ja alati kehittyvä hakujärjestelmämme (tuoreimpana nyt mm. ehdollinen opiskelijavalinta). Olemme myös tehneet paljon työtä yhdessä seutukaupunkiemme kanssa kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumiseksi ja rakentaaksemme kansainvälisten opiskelijoiden myötä alueiden elinvoimaa ja uudistumiskyvykkyyttä.

Mainitun lisäksi 1.12.2024 voimaansaatettu lainmuutos, jonka myötä oleskelulupansa työhön perustuvaksi muuttaessaan opiskelija ei enää jatkossa vapaudu lukuvuosimaksusta on tervehdyttänyt kokonaistilannetta; lainmuutoksen myötä uskomme, että tulijat entistä aidommin tulevat maahan nimenomaan tullakseen opiskelemaan, suorittaakseen opinnot loppuun asti ja saadakseen tutkinnon.

Luonnoksessa ulkomaalaislain muuttamisesta on seuraava esitys:

” Pysyvän oleskeluluvan voisi saada myös suorittamalla Suomessa ylempään korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai yliopistossa alemman korkeakoulututkinnon.”

Kuvattua taustaa vasten käsillä oleva ehdotus lain muutoksesta tuntuu täyskäänökseltä aiemmin ohjatusta suunnasta ja tehdyn kehittämistyön hukkaan heittämiseltä. Esitys asettaa Suomeen korkeakoulutukseen hakeutuvat opiskelijat täysin eriarvoiseen asemaan, lyö ammattikorkeakouluja korville ja tulee väijäämättä vaikuttamaan tulevaisuuden kansainvälisiin opiskelijavirtoihin vähentämällä niitä merkittävästi. Asetelman myötä ammattikorkeakoulujen houkuttelevuus laskee ja heikentää suhteellista asemaamme kansainvälisillä koulutusmarkkinoilla. Kuitenkin, kuten aikaisemmat luvut osoittavat, kysyntä ammattikorkeakouluille ja niiden antamalle käytännön läheiselle koulutukselle ja tutkinnoille kansainvälisten opiskelijoiden osalta on ollut erittäin hyvä, opiskelijamäärät ovat erittäin merkittäviä ja määrät ovat nousseet tasaisesti v. 2017 lähtien.

Asetelma tulee siis vaikuttamaan siihen, kuinka paljon koko Suomeen saadaan jatkossa koulutusperäistä maahanmuuttoa. Tämä vaikeuttaa valtakunnallisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamista vähentää ammattikorkeakoulujen houkuttelevuutta ja keskittäisi

opiskelijavirrat yliopistokaupunkeihin. Tämä olisi iso takaisku alueille ja maakuntakaupungeille sekä niiden elinkeinoelämän kasvulle ja kehitykselle. Korkeakoulupoliittisessa selonteossa todetaan, että korkeakoulujen vieraskielisten määrää tulee kasvattaa ja tutkinnon suorittaneiden mahdollisuuksia jäädä Suomeen tulee parantaa ja kuitenkin nyt esitetään ratkaisua, jossa tämän tavoitteen eteen tehty työ aivan oleellisesti vaarantuu. Tämä on erittäin ristiriitaista. Pitkäjänteiset ponnistelut uhkaavat valua täysin hukkaan ja Suomen kilpailukyvyyn rakentaminen pysäytetään.

Valtioneuvoston koulutuspoliittisessa selonteossa eduskunnalle (Valtioneuvoston julkaisu vuodelta 2021) todetaan:

” Talent Boost -tiekarttatyön pohjalta korkeakoulut lisäävät yhteistyössä ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden rekrytointia suomalaisiin korkeakouluihin sekä integroivat kansainväliset osaajat korkeakouluihin, suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Opiskelijoiden maahantuloa sujuvoitetaan ja parannetaan tutkinnon suorittaneiden mahdollisuuksia jäädä Suomeen”

ja

”Korkeakoulut lisäävät laajapohjaisella yhteistyöllä ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden rekrytointia suomalaisiin korkeakouluihin. Osaajatarpeisiin vastaamiseksi vuosittainen uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää kasvaa nykyisestä kolminkertaiseksi, viiteentoistatuhanteen vuoteen 2030 mennessä.”

Lisäksi haluamme todeta, että vaikka esitys on 114 sivua pitkä, selityksiä tai perusteluja mainitulle linjaukselle ei tarjota lainkaan.

Odotamme esitystä muutettavaksi Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry esittämään muotoon tai seuraavasti: ”Pysyvän oleskeluluvan voisi jatkossa saada ilman opiskelun jälkeistä oleskeluaikaa, jos on SUORITTANUT SUOMESSA YLEMMÄN TAI ALEMMAN KORKEAKOULUTUTKINNON sekä hankkinut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon (A2).”

Ankkuri Kati
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy